

Lietuvių kalbos ir literatūros olimpiada Lietuvos ir užsienio lietuviškų mokyklų mokiniam

11–12 klasės

Rajono (miesto) etapas

2017 m.

ATSAKYMAI

I UŽDUOTIS

Autorius	Laikotarpis	Svarbiausias kūrinys	Kūrinio žanras	Kūrinio kalba
1. Umberto Eco	Postmodernizmas (XX-XXI a.)	<i>Rožės vardas</i>	Romanas	Italų
2. Tadas Mickevičius	Romantizmas (XIX a.)	<i>Ponas Tadas</i>	Poema	Lenkų
3. Jonas Radvanas	Renesansas (XVI a.)	<i>Radviliada</i>	Poema	Lotynų

II UŽDUOTIS

1. Atsakymai gali būti įvairūs. Vaižgantas pirmasis ėmė skverbtis į iracionalius žmogaus dvasios klodus, jo sąmonę, siedamas su ja visą žmogaus elgesį ir išryškindams sąmonės ir pasąmonės konfliktą. Nacionalinį lietuvių charakterį jis gvildeno pasitelkdamas įvairius parametrus – socialinį, moralinį, psichologinį, taip sukurdamas daugialypį, dramatišką meninį charakterį, reprezentuojantį tiek nacionalinio charakterio, tiek individualaus psichologizmo aspektus.
2. *Pragiedruliai*.
3. Pasąmonė.
4. Publicistika.

III UŽDUOTIS

1. Abi šios patarmės nėra skaidomos smulkiau.
2. Šiaurės žemaičių *-atis*, rytų aukštaičių *-aitis*.
3. Dvi. Akūtas ir cirkumfleksas.
4. *ie*. Prūsų kalbos.
5. Atsakymai gali būti įvairūs: gudų (baltarusių) kalba, lenkų kalba, rusų kalba, ukrainiečių kalba. Atsakymai gali būti įvairūs: pietinėse latvių kalbos tarmėse, tos, kurios yra palei Lietuvos sieną ir pan.

6.

Bendrinė kalba	kretingiškiei	raseiniškiai	šiauliškiai	telšiškiei	uteniškiei	vilniškiai
an	on	an	an	on	un	un

IV UŽDUOTIS

1. Atsakymai gali būti įvairūs; panašūs, nes sudaryti su priebalsinėmis priesagomis, abu sudaryti priesaginiu darybos būdu; skiriasi, nes vieno darybos pamatas yra veiksmažodis *griežti*, o kito būdvardis *tankus*; jie priklauso skirtingoms teminėms žodžių grupėms – *griežlė* yra paukščio (gyvos būtybės) pavadinimas, o *tankmė* yra vietos pavadinimas;
2. Daugiskaitos vartojimas tekste sustiprina objekto platumo, didumo išpūdį. *Platumos* ‘plačios vietos, didelis plotas’.
3. Dgs. įnagininkas. Atsakymai gali būti įvairūs: *vasarojum(i)*, *pievutėj(e)*, *diendaržy(je)*, *nelygumuos(e)*. Nes tie skiemenys yra trumpi ir nekirčiuoti.
4. *Po pamatais*. Prieveiksmis *čia pat*. Siekiama tikslinti, konkretinti, aiškinti tos pačios rūšies aplinkybes.
5. *d, b, r, z, d, m*. Atsakymai gali būti įvairūs: jie neduslėja, jie yra visada skardūs, jie yra sonantai ir pan.
6. *Gramzdino į daubas ir į juodą miško tankmę, kur po eglų šakom žybčiojo švento Jono vabalėliai*. Paremiamojo sujungimo sakinių dėmenys yra susiję priežasties ryšiais – vieno dėmens turinys remia kito dėmens turinį, o prijungiamųjų sakinių atveju vienas dėmuo yra priklausomas nuo kito ne tik turinio, bet ir gramatikos požūriū.

V UŽDUOTIS

1. Modernizmas.
2. Romantizmas.
3. Barokas.

VI UŽDUOTIS

1. Jonas Jablonskis, *Varpe*.
2. Lietuvių kalbos žodynas, du sąsiuviniai.
3. Etimologija. Nuo XIX a.
4. Baltramiejus Vilentas, XVI a.

VII UŽDUOTIS

1. A. Marius Katiliškis.
B. *Miškais ateina ruduo*.
2. A. Vincas Mykolaitis-Putinas.
B. *Altorių šešėly*.
3. A. A. Škėma.
B. *Balta drobulė*.

VIII UŽDUOTIS

1. Vardai: Antanas, Danielius, Dovydas, Jonas, Petras, Simas, Simeonas, Tadas.
2. Atsakymai gali būti įvairūs: lotynų, graikų, hebrajų.
3. Atsakymai gali būti įvairūs, pvz., yra pateikti trumpiniai (Rimas, Simas) ir jų pamatiniai žodžiai (Rimvydas, Simonas); vienas iš pateiktų vardų yra dviskiemenis (Rimas, Simas), o kitas – triskiemenis (Rimvydas, Simonas), abiejų porų trumpiniai yra atsiradę iš pamatinių vardų pradžios.
4. Šie asmenvardžiai yra vardo Jonas variantai kitose Europos kalbose: Ivanas – rusų Džonas – anglų, Chuanas – ispanų.